

Státní služba

Prosinec 2015

Zákon o státní službě zavedl pro jednotlivé platové třídy služební označení, například odborný referent či vrchní ministerský rada. Neřeší však jejich používání a tak je nastolena řada otázek.

- Záhady služebních označení a labyrint přechýlených podob
- Studium na College of Europe
- Zpravodajství sekce

Záhady služebních označení a labyrint přechýlených podob

Jak správně a v jakých situacích služební označení používat v praxi? Třeba oproti označení nebo společně s označeními již používanými pro funkce představených, jako jsou ředitel odboru či vedoucí oddělení. Je tudíž nutné v rámci úředního styku, respektive státním zaměstnancem vedeného správního řízení, používat na dokumentech služební označení podle zákona o státní službě? Nebo označení dané pozice? A je možné používat přechýlených podob služebních označení pro státní zaměstnankyně, například vrchní ministerská radová?



Sekce pro státní službu

Služební označení státních zaměstnanců upravuje § 7 odst. 2 a 3 zákona o státní službě. Pro představené pak upravuje § 9 odst. 2 a 3 zákona o státní službě speciální služební označení. Podle našeho názoru tedy není nutné v případě představených uvádět služební označení, například „ředitel odboru auditu – vrchní ministerský rada“, ale jen označení „ředitel odboru auditu“, neboť služební označení upravená § 9 odst. 2 a 3 se použijí speciálně před služebním označením uvedeným v § 7 odst. 2 a 3 zákona o státní službě. Pokud však některý státní zaměstnanec uvede například na správním aktu obě tato služební označení, nemůže se, podle našeho názoru, jednat o vadu, která by třeba mohla způsobit nezákonnost takového správního aktu.

V otázce, zda je nutno služební označení užívat i při podepisování správních

písemností, a to jednak při výkonu veřejné správy a jednak při vydávání písemností v režimu zákona o státní službě, je třeba odpovědět kladně. Služební zákon upravuje v § 77 odst. 1 písm. r) povinnost státního zaměstnance při úředním ústním nebo písemném jednání s fyzickými osobami nebo právnickými osobami sdělit své jméno, popřípadě jména, a příjmení, služební označení a název organizačního útvaru služebního úřadu, v němž je zařazen. V případě vydávání správních aktů upravuje užívání služebního označení § 15 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, který uvádí, že oprávněná úřední osoba vždy musí na požádání účastníka řízení sdělit své jméno, příjmení, služební nebo obdobné označení a sdělit rovněž, ve kterém organizačním útvaru správního orgánu je zařazena. Z právní úpravy tedy jasně

plyne, že státní zaměstnanec má povinnost v úředním styku používat kromě svého jména a příjmení a názvu organizačního útvaru, v němž je zařazen, také své služební označení.

V případě takzvaných „řadových“ státních zaměstnanců se použije pouze služební označení uvedené v § 7 odst. 2 a 3 zákona o státní službě. Jak vyplývá z výše uvedeného, v případě užití v úředním styku je možné připojovat název útvaru hned za služební označení (například odborný rada oddělení dokumentace). V případě představených se již bude používat pouze speciální služební označení uvedené v § 9 odst. 2 a 3, například „ředitel Katastrálního pracoviště Tábor“ (tedy nikoli „odborný rada – ředitel Katastrálního pracoviště Tábor“).

V současnosti lze zaznamenat mezi státními zaměstnanci (či spíše zaměst-

nankyněmi) diskusi týkající se problematiky přechylování služebních označení. Státní zaměstnankyně na pozici „referent“ v návaznosti na zavedenou jazykovou praxi bývá i v současnosti oslovoována ve tvaru „referentka“, v případě přechylování služebního označení „rada“ však panuje mezi jeho nositelkami nejistota. Podle článku Jana Petra, publikovaného v časopise Naše řeč, ročník 63 (1980) číslo 5, v případě takzvaného apozicičního vyjádření obecného označení funkce nebo hodnosti, které bude stát oddělené čárkou za osobním jménem, bude možné užít nepřechylených tvarů – například Mgr. Irena Nováková, ministerský rada. Nicméně uvedená odborná stať obsahuje doporučení, aby v souladu s normou spisovného jazyka bylo do budoucna užíváno přechylených ženských forem. Podobně je tomu i v případě navazujícího článku A. Černé, publikovaného v témže periodiku, ročník 84 (2001), číslo 1, v němž

však autorka konstatuje, že i po několika desetiletích vlivem společensko-politické situace se titul „radová“ nestačil dostatečně vžit. Evokuje totiž prvorepublikovou tradici označení žen podle manželovy funkce či hodnosti (paní lékárníková/paní doktorová/paní ředitelová). Oba jazykovědci vyjadřují do budoucna přání, aby se toto oslovení vžilo, neboť není důvod se přechylené podobě „radová“ bránit.

Je tedy plně na služebním úřadu, respektive státním zaměstnanci samotném, zda k přechylování služebního označení „rada“ v přechyleném ženském tvaru jako „radová“ přistoupí. Sekce pro státní službu nepovažuje za nutné rozlišovat mezi mužským a ženským rodem a z praktického hlediska preferuje v jí zpracovávaných vzorech i nadále používání mužského tvaru služebních označení (ve srovnání například s užitím služebních hodností v nepřechylené formě v případě aplikace

zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů). Užívání nepřechylených forem služebních označení lze odůvodnit právě poukazem na praktickou stránku věci, kdy užití pouze mužské formy „rada“ v současnosti reaguje například na nepružnost personálních systémů a neschopnost rozpoznat jazykové nuance služebních označení, podobně jako například v případě přechylování tvaru „státní zaměstnanec“ na tvar „státní zaměstnankyně“ včetně zájmen a přídavných jmen v mužském a ženském tvaru.

Pokud se jedná o služební označení „představená“, používání tohoto termínu se lze v zásadě vyhnout, a to užíváním jednotlivých označení v souladu s § 9 odst. 2 a 3 zákona o státní službě, tedy jednotlivé představené budou označovány pomocí služebních označení jako náměstkyně pro řízení sekce, ředitelka odboru, vedoucí oddělení a podobně. ■

Studium na College of Europe

Sekce pro státní službu je správcem stipendií pro studium na College of Europe. Uchazečem o studium může být zaměstnanec ze státní správy nebo ze samosprávy. Termín pro zaslání přihlášky je 20. leden 2016.

College of Europe je prestižní evropská univerzita, která již přes 50 let nabízí postgraduální studium zaměřené na problematiku Evropské unie a evropské integrace. Pro College of Europe je charakteristická intelektuální nezávislost, bilingvismus (angličtina a francouzština), rozmanitost akademického sboru a multikulturní prostředí. Je tvořena dvěma univerzitními prostory, z nichž jeden se nachází v belgických Bruggách a druhý v polském Natolinu.

Akademické studijní programy

V Bruggách je akademický program vytvářen v propojení na čtyři katedry evropských studií, katedry práva, katedry ekonomie, katedry mezinárodních vztahů a diplomacie a katedry politiky a veřejné správy. Student se zapisuje vždy jen na jeden z hlavních oborů, v průběhu studia však absol-

vuje i kurzy v rámci evropských všeobecných a interdisciplinárních studií. Univerzitní prostor v Natolinu vznikl s cílem umožnit postgraduální vzdělání v oblasti evropské integrace a Evropské unie především pro uchazeče ze střední a východní Evropy a nabízí interdisciplinární studium.

Studijní program, který se překrývá s jedním akademickým rokem (začátek září–konec června), je přednášen v anglickém a francouzském jazyce. Úspěšné zakončení studia vede k získání titulu Master of European Studies. Podmínkou pro získání titulu je úspěšné vykonání ústní a písemné zkoušky na konci každého semestru a vypracování diplomové práce.

College of Europe využívá široké škály kontaktů s evropskými institucemi, mezinárodními organizacemi, evropskými univerzitami i významnými osobnostmi. Během studia v Bruggách se studenti mají možnost

seznámit blíže s institucemi Evropské unie v Bruselu, studenti v Natolinu uskutečňují návštěvy okolních zemí (v loňském roce navštívili studenti Pobaltí, jeden týden strávili v Bruselu a navštívili i Bruggy a Lucemburk).

Poplatky za studium

Poplatek za studium pro akademický rok 2016/2017 bude činit jak v kampusu Bruggy, tak v kampusu v Natolinu 24 000,- eur a pokrývá školné, připojení na internet, ubytování na koleji a stravování v menze ve dnech školní výuky (pondělí až sobota).

Poplatek za studium pro zaměstnance veřejné správy hradí vláda České republiky prostřednictvím Ministerstva vnitra.

Informace o výběrovém řízení

Podmínky pro přijetí

Uchazeči o postgraduální studium na College of Europe musejí mít ukončené vysokoškolské vzdělání v příslušném oboru, dobrou znalost angličtiny





ILUSTRAČNÍ FOTO: RAUOSLAV BERÁŇ

a francouzštiny (jeden jazyk minimálně na úrovni B2 a druhý alespoň B1 podle Společného evropského referenčního rámce), výjimka u studentů EU International Relations and Diplomacy (angličtina na stupni C1, francouzština B1/B2).

Podmínkou pro zařazení do výběrového řízení je řádně vyplněná přihláška – dostupná po zřízení účtu na www.coleurope.eu/page-ref/apply-online-0. Přihlášky je nutné zaslat elektronicky na College of Europe v Bruggách spolu s řadou podpůrných dokumentů, které jsou blíže specifikovány v přihlášce. Kopie se také zasílá na národní kontaktní místo, kterým je v České republice Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy, oddělení pro záležitosti EU, Karmelitská 7, Praha 1 (kontaktní osoba Ing. Marie Suchopárová, tel.: 257 193 536, e-mail: marie.suchoparova@msmt.cz), a to do 20. ledna 2016.

Ke stejnému datu je třeba zaslat jména uchazečů o studium ze státní správy a samosprávy a jejich kontaktní spojení na Ministerstvo vnitřní správy jako správce stipendií (kontaktní osoba Ing. Jaroslava Plšková, sekce pro státní službu, odbor vzdělávání a mezinárodní spolupráce ve státní

službě, telefon 974 818 200, e-mail: jaroslava.plskova@mvcz.cz).

Výběrové řízení

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ve spolupráci s College of Europe organizuje výběrové řízení, jehož termín určují zástupci College of Europe. Ti také vedou celý pohovor s uchazeči v anglickém a francouzském jazyce (přibližně 20 minut) za přítomnosti zástupce České republiky ve správní radě College of Europe, zástupce Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva vnitřní správy a Úřadu vlády. Uchazeči uvedou ve své přihlášce obor, na který se přednostně hlásí, a druhý jako náhradní. Konečné rozhodnutí o tom, kolik studentů a na jaký obor bude přijato, záleží na rozhodnutí College of Europe.

Oznámení o přijetí či nepřijetí ke studiu zasílá College of Europe na kontaktní místo. MŠMT poté vyrozumí všechny uchazeče o výsledcích přijímacího řízení a zároveň dotazem ověřuje, zda přijatí souhlasí s tím, že byli případně vybráni na obor, který uvedli až jako druhý v pořadí své volby. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vyrozumí o výsledcích přijímacího řízení i Ministerstvo vnitřní správy.

Podmínky udělení stipendia

Vláda České republiky každoročně poskytuje obvykle dvě až tři stipendia (finální počet závisí na objemu vyčleněných finančních prostředků) pro úspěšné uchazeče z řad zaměstnanců ve veřejné správě. Podmínkou pro udělení stipendia je vedle úspěšného zvládnutí výběrového řízení i rozhodnutí služebního orgánu o povolení zvýšení vzdělání vysláním ke studiu na College of Europe u státních zaměstnanců, které obsahuje závazek státního zaměstnance setrvat pět let po ukončení studia ve služebním poměru. Zaměstnanci územních samosprávných celků uzavírají kvalifikační dohodu, která obsahuje závazek setrvat po ukončení studia u zaměstnavatele (doporučuje se sjednat tento závazek také na pět let).

K získání podrobnějších informací o studiu na College of Europe doporučujeme prostudovat webové stránky školy www.coleurope.eu/ nebo webové stránky Státní služba www.statnisluzba.cz/, kde je zveřejněn Vzor rozhodnutí služebního orgánu o povolení zvýšení vzdělání vysláním ke studiu na College of Europe nebo Vzor kvalifikační dohody pro zaměstnance územních samosprávných celků. ■

Zpravodajství sekce

Prosincové číslo newsletteru Státní služba je pro rok 2015 poslední, a proto nám dovolte ještě malé ohlédnutí za významnými událostmi konce tohoto roku a zároveň výhled na rok příští.

Nový státní tajemník na Ministerstvu životního prostředí

V souladu se zákonem č. 234/2014 Sb., o státní službě, složil 2. listopadu 2015 služební slib před náměstkem ministra vnitra pro státní službu Josefem Postráneckým nový státní tajemník Ministerstva životního prostředí Ing. Jan Landa. Dosavadního státního tajemníka odvolala na jeho vlastní žádost vláda svým usnesením ke dni 31. října 2015. Nového státního tajemníka na základě výsledku výběrového řízení a v návaznosti na dohodu uzavřenou podle § 28 odst. 2 zákona o státní službě s náměstkem ministra vnitra pro státní službu navrhl vládě jmenovat ministr životního prostředí s účinností od 1. listopadu 2015, a to na dobu pěti let. Pro úplnost dodejme, že výběrové řízení na služební místo státního tajemníka na MŽP bylo vyhlášeno 18. září 2015 se lhůtou pro podání přihlášek do 7. října 2015.



FOTO: RADOŠLAV BERNAT

Přijetí slovenské delegace

V Praze jednali 9. a 10. listopadu 2015 zástupci Ministerstva vnitra České republiky se zástupci Ministerstva vnitra a Úřadu vlády Slovenské republiky. Téma se týkala aktuální problematiky územní veřejné správy a veřejné správy jako celku, i státní služby. Vedoucí delegací představili stav či aktuality jednotlivých segmentů veřejné správy v obou republikách. Pod vedením náměstkyně ministra vnitra pro řízení sekce veřejné správy Mgr. Jany Vildumetzové se účastníci jednání první den zabývali elektronickou matrikou, volbami a volebními kampaněmi. Za slovenskou stranu zastiňovala téma vedoucí delegace za Ministerstvo vnitra Slovenské republiky Eva Chmelová, ředitelka odboru voleb, referenda a politických stran. Druhý den řídil jednání náměstek ministra vnitra pro státní službu Josef Postránecký, hlavním tématem byla státní služba a implementace zákona o státní službě, konkrétně systemizace a organizace služebních úřadů i výběrová řízení ve státní službě. Za slovenské partnery byla

pro toto téma vedoucí delegace Tatiana Janečková, vedoucí služebního úřadu Úřadu vlády Slovenské republiky. Na programu obou dnů byla také průřezová témata: hodnocení výkonu veřejné správy, hodnocení a odměňování úředníků státní správy a samosprávy a vazba státní služby s územní veřejnou správou v oblasti vzdělávání. V závěru se všichni zúčastnění shodli na vysokém přínosu a hodnotě podobných diskusí a výměny cenných informací a domluvili se na dalším setkání v příštím roce.

Metodická porada k implementaci zákona o státní službě v Benešově

Již tradiční metodická porada náměstkyně ministra vnitra pro státní službu k zákonu o státní službě v Benešově se uskutečnila ve středu 11. listopadu 2015. Toto setkání bylo v letošním roce již poslední. První metodická porada v roce 2016 se uskuteční ve druhé polovině ledna.

... a co dál v roce 2016?

V příštím roce sekce pro státní službu zahájí realizace dvou projektů financovaných z Evropského sociálního fondu –

Operačního programu Zaměstnanost. Oba projekty mají za cíl naplnit úkoly dané vládou České republiky v rámci Strategického rámce rozvoje veřejné správy 2014–2020. Projekt Podpora zavádění řízení kvality ve služebních úřadech bude řešit úkol implementačního plánu pro strategický cíl 1, konkrétně specifický cíl 1.3 Rozšíření metod kvality ve veřejné správě. Cílem tohoto specifického cíle je zvýšit kvalitu veřejné správy a její efektivitu, a to prostřednictvím koncepčního řízení kvality a zaváděním metod řízení kvality ve veřejné správě. Sekce pro státní službu odpovídá za naplnění tohoto cíle v rámci služebních úřadů, respektive státní správy, a na tuto oblast je zaměřen uvedený projekt.

Druhým projektem je projekt s pracovním názvem Professionalizace státní služby a jeho cílem je naplnit celý implementační plán 4 Professionalizace a rozvoj lidských zdrojů ve veřejné správě. Jeho úkolem je podpořit dosavadní a plánované aktivity sekce pro státní službu Ministerstva vnitra v úkolu profesionalizovat státní službu, přispět k vyhodnocení zavedení zákona o státní službě a prostřednictvím zpracování analýz spolupracovat při směřování státní služby do budoucna.

Informace o realizaci těchto projektů budou průběžně sdělovány rovněž prostřednictvím tohoto newsletteru. Zároveň se jeho čtenáři mohou těšit na další zajímavá a nyní již připravovaná témata, jako jsou pravidla etiky ve správních úřadech nebo odměňování a hodnocení ve služebních úřadech. ■

Za sekci pro státní službu nyní nezbývá než popřát všem čtenářům newsletteru Státní služba úspěšné finále roku letošního a úspěšný a pevný krok v roce příštím.

Newsletter připravili pracovníci sekce pro státní službu Ministerstva vnitra.